

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	27XECdo/9/2016
Identifikačné číslo spisu:	2107200478
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2107200478.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti povinnému H. B., naposledy bytom V, T. V. XXXX/X, t.č. na neznámom mieste, zastúpenému súdom ustanoveným opatrovníkom: JUDr. Andrea Kurucová, zamestnankyňa Okresného súdu Piešťany, o vymoženie istiny 1200,29 € s príslušenstvom, trov predchádzajúceho konania vo výške 270,59 € a trov exekúcie, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 18Er/9/2007, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, č. k. 5CoE/102/2013-81 z 23. januára 2014, takto

rozhodol:

I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.

III. Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 18Er/9/2007-31 z 12. apríla 2012 (okrem iného) exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku, ktorý bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia zastavil. Konštatoval, že sa jedná o spotrebiteľský úver a po preskúmaní spotrebiteľskej doložky dospel k záveru, že obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá do slovenského právneho poriadku bola implementovaná zákonom č. 150/2004 Z.z. Od 01. januára 2008 boli medzi neprijateľné podmienky zavedené aj ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Vzhľadom na to, že zmluva o úvere, na základe ktorej vznikol exekučný titul obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi, slovenským právnym poriadkom ako aj právnym poriadkom Európskeho spoločenstva a ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, okresný súd exekúciu s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku zastavil.

2. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 5CoE/102/2013-81 z 23. januára 2014 uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa výroku o zastavení exekúcie podľa ust. § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) ako vecne správne potvrdil, keď v zhode s okresným súdom konštatoval, že zmluvná podmienka dojednaná účastníkmi v podobe rozhodcovskej doložky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania z úradnej povinnosti (ex offa) prihliadať. V zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je neplatnou, v dôsledku čoho potom medzi zmluvnými stranami nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva v zmysle § 3 a nasled. zákona č. 244/2002 Z.z. a nebola založená ani právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť. Exekučný titul - rozsudok rozhodcovského súdu je preto právne neúčinný, nulitný, neschopný vyvolať právne následky a preto nie je spôsobilým exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku a výkon exekúcie na jeho podklade je neprípustný. Ďalšími výrokmi krajský súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) a c) Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko mal za to, že ustanovenia právnych predpisov, ktoré vo veci aplikoval nie sú v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a nevzhliadol ani existenciu potreby obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únieho práva na Súdny dvor Európskej únie.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súd: 1. stupňa rozhodol „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. konal vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 3. rozhodoval napriek tomu, že nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), 4. oprávnenej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že nezohľadnil jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. v konaní sa dopustil inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), najmä nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a 6. napadnuté rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania, ktoré sa na ňom začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, následne skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

6. V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

„Má sa ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov v prípade, ak je rozhodcovská doložka individuálne dojednaná? V prípade zápornej odpovede Súdnemu dvoru na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a/ pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu

na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázováciu podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu? Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS, zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

7. Svoj návrh na prerušenie konania dovolateľka odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

8. Obligatórne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa ust. § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

9. K podobnému návrhu na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne podobných exekučných veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca 2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2Cdo/386/2012, z 15. mája 2013 sp. zn. 6Cdo/431/2012, z 13. júna 2013 sp. zn. 3Cdo/441/2012, z 9. júla 2013 sp. zn. 5Cdo/371/2012, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, na účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. c/ CSP má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod na prerušenie konania.

10. V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, z určujúceho hľadiska však zo strany súdov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase rozhodovania súdu, zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov a Exekučného poriadku). S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

11. V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

12. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (26. júna 2014) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa ust. § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne

účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

13. V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Oboer/193/2013, 1Oboer/217/2013, 1Oboer/218/2013, 1Oboer/262/2013 a 1Oboer/156/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (ust. § 452 ods. 1 CSP).

14. Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných vád tvrdených dovolateľkou (ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v ust. § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ust. § 239 OSP, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

15. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p. (per analogiam), keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa, žalovanej však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.